

కంచి పరమాచార్య
శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీస్వామి
అమృతవాణి

8

అద్వైత సాధన

అనుపక్త
దేవరకొండ శేషగిరిరావు

ఎమెస్కో

విషయసూచిక

1.	భిన్న దర్శనాల సారాంశం	15
2.	అద్వైతం -పై వాటి కంటే భిన్నం	17
3.	తేలికగా కన్పిస్తుంది, కానీ కష్టం	19
4.	భగవదనుగ్రహం వల్ల మోక్షం	21
5.	ప్రయత్నానికి శ్రీకారం చుట్టవలసిందే కాలానికి వేచియుండవలసిందే	25
6.	ఆచార్యులు చెప్పిన సాధనచతుష్టయం	27
7.	జ్ఞాన, కర్మ, భక్తుల గురించి పీఠిక	29
8.	శ్రద్ధ తప్పనిసరి	30
9.	ఆత్మసాధనకు అర్హత	33
10.	సాధనశిఖరం చేరుకోవడం సన్నాసికే!	36
11.	సన్న్యాసులకు తగిన దానిని ఇతరులకు చెప్పనేల?	40
12.	ఇద్దరికీ రెండు మార్గాలు	41
13.	అందరికీ చెప్పడానికి కారణం	44
14.	భక్తియోగం గురించి	46
15.	అద్వైత జ్ఞానం ప్రతివ్యక్తీ కోరదగిందే!	47
16.	నిత్యానిత్య వస్తు వివేకం	50
17.	వైరాగ్యం	56
18.	శమాదిషట్కమంపత్తి	66
19.	శమదమాలు	67
20.	ఉపరతి	78
21.	తితిక్ష = ఓర్పు	81
22.	శ్రద్ధ	87

23.	సమాధానం	96
24.	ఉపనిషత్ బోధను స్వీకరించుటకు ఎవరు అర్హులు?	103
25.	సమాధానంలో కఠిన్యం	105
26.	పరమాత్మకు, జీవాత్మకు సంబంధించిన షట్కములు	107
27.	ముముక్షుత్వం - శంకరుల నిర్వచనం	108
28.	చివరిదశను ముక్తి యనడంలో ఔచిత్యం	110
29.	ముముక్షువు - శంకరుల నిర్వచనం	112
30.	ముముక్షువు - ప్రాథమిక మాధ్యమిక దశలు	116
31.	గురుకటాక్షం	117
32.	ముముక్షువు గురించి ప్రాచీన శాస్త్రాలు, శంకరులు చెప్పింది	118
33.	అధ్యాత్మిక కవచానికి నాలుగు అంగాలు	123
34.	మూడవ దశలో మూడు	124
35.	జ్ఞాన మార్గంలో భక్తి స్థానం	125
36.	ఇక భక్తి అంటే ఏమిటి?	127
37.	ప్రేమ అంటే ఏమిటి?	128
38.	అంతఃకరణం - హృదయం	129
39.	అహంకారం - ప్రేమ	132
40.	ఆత్మ సాధకునకు ప్రేమ ఉద్దేశమేమిటి?	134
41.	నిర్గుణ భక్తి - సగుణ భక్తి	136
42.	జీవాన్నిచ్చే చల్లటి ప్రేమ	138
43.	అహంకారపు దురహంకారాన్ని తొలగించటం	140
44.	సాధనలో రెండు దశలలో అహంకారం	141
45.	భక్తి - హృదయం	144
46.	హృదయ నాడులు - జ్ఞాని విశ్రాంతి	147
47.	ఉత్తరాయణంలో మరణం మాటేమిటి?	154
48.	కర్మయోగం - రెండు భిన్నఫలాలు	155

49.	శిరస్సు వరకూ వ్యాపించిన నాడి - అపోహలు	157
50.	భక్తి మార్గంలోని భక్తి కంటే అద్వైత భక్తి మిన్న	162
51.	జీవంతో తొణికిసలాడేది ఆత్మ	166
52.	జ్ఞానంలోని భక్తికి వేద ప్రామాణ్యం	171
53.	సూత్రభాష్యంలో కూడా	172
54.	జ్ఞానమే భక్తి - కృష్ణుడు	174
55.	మూడవ దశ	177
56.	సన్న్యాసం	178
57.	విష్ణుసహస్రనామాలలోని వరుస	184
58.	శ్రవణమేతత్ - వేదానుశాసనం	186
59.	శ్రవణం - శుశ్రూష	187
60.	సద్గురువు లభిస్తాడా?	190
61.	ఒకే లక్ష్యంపై చేర్చటం	191
62.	శ్రవణాదులు - వాటి లక్షణాలు	193
63.	సిద్ధికి ముందున్న దశ	195
64.	మననం బుద్ధిని, నిదిధ్యాసనం మానసిక భావనను మీరునట్లు చేయటం	196
65.	రెండు దురభిప్రాయాలను తరమటం	198
66.	మనన నిది ధ్యాసల ఉత్కృష్టత	200
67.	భ్రమర కీట న్యాయం	202
68.	ఇప్పుడు వెంటనే చేయవలసినది ఏది?	207

1. భిన్న దర్శనాల సారాంశం

మతం ఏమని బోధిస్తుంది? ఈ సృష్టి అంతటికీ ఒక మూల కారణం ఉంది. దానినే పరమాత్మయని అంటారు. మన మందరమూ పరిమితమైన జీవులం. అపరిమితుడు పరమాత్మ. జీవుడు పరమాత్మను చేరుకొనుటయే అంతిమ లక్ష్యం. జనన మరణ ప్రవాహంలో చిక్కుకున్న జీవులు నానాయాతనలు పడటానికి వారు చేసికొన్న కర్మలే కారణం, ఈ దుఃఖ అశాంతులు పోయి శాశ్వతానందమును పొందుటయే జీవుని గమ్యం. ఎప్పుడైతే భగవత్ సన్నిధి ప్రాప్తించిందో అప్పుడే జీవునకు బంధ విమోచనం లేదా మోక్షం. ఆ దివ్యానుభూతిని పొందినవాడు తిరిగి జన్మించడు.

పరమాత్మను చేరుకొనుటకు తగిన ఉపాయాలను అందిస్తుంది మతం. ఆ పరమాత్మను పెక్కు పేర్లతో భిన్న భిన్న దర్శనాలు పిలిచాయి. అతడు శివుడని కొందరు, విష్ణువని కొందరు, శక్తి యని మరికొందరూ పిలుస్తారు.

శివభక్తులు శివుడుండే కైలాసానికి వెడతారని అనగా, వైకుంఠలోకమే పరమలోకమని వైష్ణవులంటారు. శక్తిని ఆరాధించేవారు శ్రీపురానికి వెడతామని భావిస్తారు. గణేశుడుండే ఆనంద భువనాన్ని చేరుకోవడమే తమ లక్ష్యమని గాణాపత్యులు భావిస్తారు. కాదు, కాదు, కుమారస్వామి యుండే సృందగిరి అన్నింటికంటే ఉన్నత స్థానమని సుబ్రహ్మణ్యోపాసకులు తలుస్తారు. రామ భక్తులకు ప్రీతి పాత్రమైనది సాకేతం. రామ లక్ష్మణులు వైకుంఠానికి వెళ్లరని అక్కడికే వెడతారని వారి నమ్మకం. కృష్ణునకు ప్రీతికరం గోలోకమని అదే పరమపదమని కృష్ణ భక్తుల సిద్ధాంతం. అందరూ పరమపదాన్ని చేరుకోవాలనే ఆకాంక్షతోనే ఉంటారు. వారి వారి దృష్టిలో ఆయాలోకాలు పరమానందధామాలు.

ఇక జీవునకు, పరమాత్మకూ ఉన్న సంబంధమేమిటి? ఇందులోనూ అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. ఒక సిద్ధాంతం ఏమంటుందంటే పరమాత్మకంటే జీవాత్మ భిన్నుడని

అంటుంది. ఆ పరమాత్మను భక్తితో కొలవడమే లక్ష్యమని చెబుతుంది. దీనినే ద్వైతమని అంటారు. మరొకరు పరమాత్మ కంటే జీవుడు భిన్నుడైనా, పరమాత్మ, అంతర్యామిగా చరాచరవస్తు ప్రపంచంలో ఉన్నాడని, అట్టి భావనతో భజించాలని చెబుతుంది. ఇదే విశిష్టాద్వైతం. ఇక మరి కొందరేమంటారంటే - సూర్యుడుదయించగా నక్షత్రాలు కనుమరు గౌతున్నాయి. కాని అవి ఉన్నాయి. కంటికి మాత్రం కనబడడం లేదు. అట్లే మోక్షంలో జీవుడు తన వ్యక్తిత్వాన్ని కోల్పోకుండా అతనిలో ఐక్యమౌతాడని అంటారు. వీరిది శైవ సిద్ధాంతం. ఇంకా అనేక దర్శనాలున్నాయి.

‘అన్ని మతాలూ ఒకటే అని గుర్తించటమే హిందూమతం గొప్పతనం. మతాలు పరస్పర విరుద్ధం కావు. సనాతన ధర్మానికి చెందిన అంశలు మాత్రమే. ఇది ఏదో సిద్ధాంతమో, ఎవరి ఊహా కాదు. ఆత్మదర్శనం చేసిన మన మహర్షులు చాటిన సత్యం.’ - పరమాచార్య